

Homer, među čije sposobnosti je spadala i ta da se pojavi onda kada ga više i ne očekujete, u pet sati se ukazao pred dvorišnom kapijom, sve sa kišobranom, lepršavom kravatom i blatnjavim cipelama. Pošto je užasno kasnio, žena sa kojom je imao sastanak već je nekoliko puta bila izlazila na stepenište pred ulazom u kuću i sada ga je posmatrala sa zbunjenim izrazom na licu.

Dok je u dnu stepeništa izvodio široke pokrete zbog svog jogunastog kišobrana – kojim je glupavo mahao prema nebu – učini mu se ipak da njegovih metar i devedeset tri i njegove nespretne kretnje doprinose njenom čuđenju gotovo koliko i kašnjenje koje se ne može opravdati.

Kada je kišobran konačno bio ukroćen, obreli su se pred ulaznim vratima nekoliko santimetara udaljeni jedno od drugog, poput dvoje ljudi koji samo što se nisu zagrlili, osim što se njih dvoje nisu poznavali... Trenutak je, dakle, bio delikatan.

– Iskreno mi je žao – izvinio se, još uvek zadihan zbog trčanja od stanice. – Pretpostavljam da ste vi gospođa Mangani.

– Tako je, Sibila Mangani... A sad uđite, molim vas – rekla mu je sa osmehom, dodajući da, ako želi, može da ostavi cipele i kišobran u hodniku.

Umiren što vidi da je tako predusretljiva (iako je ipak osećao da je napeta koliko i on), Homer je u čarapama krenuo za njom u veliku prostoriju sa visokom tavanicom, u kojoj je jedan zid bio zastakljen i gledao je u vrt... Po stanju boje na zidovima i parketa videlo se da je kuća znala i za bolje dane, ali je u isto vreme imala neku vrstu engleskog šarma, zahvaljujući zidovima ukrašenim vencima od divlje loze i izbočenim prozorima.

– Stvarno ste ogromni – najednom je primetila, podižući se na vrhove prstiju pored njega.

– Mislite? – rekao je, pomislivši kako njegova stidljivost sigurno odudara od njegove spoljašnjosti plantigrada¹.

Pošto je ponudila da mu skuva kafu, stavio joj je do znanja da nipošto nema potrebe da se muči radi njega. Uostalom, već je popio kafu na stanici. Ali njoj je to bilo važno.

Dok je išla od kuhinje do dnevne sobe i nazad pričajući koliko joj je teško da potpuno sama održava takvu građevinu, on je ostao da stoji, pomalo nesiguran, osupnut toplotinom njenog glasa... Bio je to potmuo, prijatno prigušen glas... Zapazio je i da joj kosa podignuta u punđicu ističe dugi vrat, istovremeno joj dajući veoma mudar izgled.

– Doneću šećer – reče mu Sibila Mangani, očigledno i ne sumnjajući da je predmet takvog ispitivanja.

Seli su jedno sučelice drugom, ona na stolicu a on na sofu, nespokojan kao da ga je pozvala na kakav ispitivački razgovor od kojeg će mu zavisiti sudbina... Pošto je ona, izgleda, oklevala između nekoliko pitanja, najpre su ispili

---

¹ Plantigradi su vrste koje se kreću tako što celom površinom stopala dodiruju tlo. U njih spada čovek, ali i medved. – Prim. prev.

kafu i potom, sa šoljama u rukama, neko vreme sedeli bez reči, jer je svako od njih možda čekao da onaj drugi prvi progovori.

Homer ju je nekoliko puta zatekao kako ga diskretno posmatra, a po njenim ispitivačkim pogledima imao je utisak da pokušava da mu dodeli neko mesto u svojoj tablici za procenu muškaraca. Ali nije izrekla nikakav komentar... U kući je bilo toliko tiho da se čulo prigušeno udaranje kiše o pločice u vrtu.

– Imate li neke vesti od njih? – konačno je upitala.

– Nikakve – odgovorio je, vrteći se na svom sedištu. – Nemam baš nikakve vesti od njih.

– Emanuela vam nikada nije pisala ili telefonirala?

– Emanuela? – ponovio je napravivši grimasu i protiv svoje volje, kao da ga je nenamerno uštinula za osetljivo mesto. – Dajem vam reč da već godinu i po nemam nikakvog kontakta s njom i da nemam pojma šta se s njom dešava.

– Pretpostavljam – rekla je nakon što je razmislila – da vam je još uvek barem malčice stalo do nje i da se u dubini duše, iako se ne usuđujete to da priznate, i dalje nadate da će vam se javiti. Da li se varam?

Oklevao je... Pošto se između njih dvoje izgleda ugnezdio nesporazum, sada je razmak između pitanjâ i odgovorâ bio sve veći (razmak od nekoliko sekundi).

– Uveravam vas da više ništa ne očekujem od nje i da više gotovo i ne mislim na nju... A vama – upitao je iz učtivosti – vama se javljaju?

– Tereza, Đovanijeva sestra, pošalje mi reč-dve s vremena na vreme. Znam da već nekoliko meseci žive na Kipru.

– Na Kipru?
– Niste to znali? – iznenadila se pripaljujući cigaretu.
– Pojma nisam imao – uveravao ju je Homer, pa i on izvadi cigaretu kao da je to bio znak da se udruže.

Nanovo je nastupila poduža tišina, a oni su, svako za sebe, pokušavali da naprave reda u svojim osećanjima. Kada je zazvonio telefon, on gotovo poskoči.

– Izvinite – rekla je žurno, spuštajući šolju i nestajući u prostoriji u dnu.

Odškrinuo je balkonska vrata kako bi udahnuo miris vlažnog travnjaka i otpuhnuo dim prema vrtu. Sedeći na zidiću, jedna crna mačka ga je posmatrala krupnim nepomičnim očima, očito uverena da ga je već srela u nekom drugom životu... Gde li je ono pročitao da sve mačke imaju tajna imena, koja samo one znaju?

– Odmah se vraćam – doviknula je Sibila.

Homer požuri da zgneči cigaretu i vrati se da sedne na sofu, terajući sebe da duboko diše... Potom je sačekao nastavak s dlanovima položenim na kolena, sav ukrućen od zabrinutosti.

– Priznajem da sam bila veoma nestrpljiva da vas upoznam – rekla mu je Sibila, ponovo toplim glasom. – Znate da smo sasvim lepo mogli da se nikada ne sretnemo. Prošla sam vas tako što sam pukim slučajem otkrila vaše ime i adresu u papirima mog muža. To je stvarno neverovatno, zar ne?

Morao je da prizna da ni on ne može da dođe sebi.

– Kada sam videla da piše Hilman Homer, na nekoliko sekundi sam se zapitala da li vam je Homer prezime ili ime. Morate priznati da nije baš često. Reklo bi se da ste dva u jednom... Pretpostavljam da ste Nemac.

– Švajcarac sam, nemački Švajcarac – rekao je Homer.
– Mislite da imam veoma snažan akcenat?

– Ne, jedva da se čuje. Kako god bilo, mnogo mi je žao što nisam mogla ranije da stupim u kontakt sa vama, kada sam saznala šta nam ono dvoje petljaju iza leđa.

– Možda postoji neki tajanstveni razlog za to kašnjenje, pa ne treba žaliti... Neko će reći da se stvari dešavaju onda kada moraju da se dese – filozofirao je sa osmehom, primetivši da je kasnije nego što je mislio.

Ali nije se odmah pokrenuo, zato što je pokušavao da potroši neki osećaj koji nije uspevao da definiše. Neobičnu mešavinu iznenađenja, uživanja i bojazni.

Konačno je ustao i ona ga je otpratila do vrata, gde se obuo. Napolju su se, kao kakav proročanski znak, crni oblaci pocepali i dvorište se kupalo u sjajnoj prolećnoj svetlosti.

– Dobro je što sam sačekao – primetio je stežući joj ruku.

– Sada znate put. I znate da imamo mnogo toga da kažemo jedno drugom.

– Uskoro ću se vratiti – obećao joj je Homer, i sam iznenađen brzinom svoje reakcije.

Dok je odlazio niz ulicu, ophrvao ga je osećaj blagodati, kao da mu se duh namah smirio a vid razbistrio... Bilo je skoro sedam sati, a on je, mašući kišobranom, koračao pod veoma dugim, veoma blistavim oblakom koji ga je otpratio do stanice.

Baš kada su, krenuvši na doručak, izlazili iz hotela, Arno ju je, kao u nastupu nadahnuća, upitao želi li da najpre sednu u taksi i provozaju se duž obale. A ona mu je odgovorila: „Da, naravno. Imamo sve vreme sveta pred sobom.“

To mora da je bilo pre desetak godina... Najkasnije 1970, pošto Homer još nije bio rođen. Sigurno je, međutim, da je bilo početkom proleća.

Na filmskim slikama se vidi da na plažama već ima suncobrana i kupaća koji padaju kao kegle, pokošeni nepredviđenim talasom. Reklo bi se da na ulicama neprestano vlada lepo vreme... Momci koji tumaraju po Engleskoj promenadi imaju veoma duge kose, a devojke u mini-suknjama nose velike naočare za sunce... Kao i ona, uostalom.

Veoma dobro se seća da je u taksiju sedela napred, dakle pored vozača, dok se Arno smestio na zadnje sedište kako bi je snimao malom kamerom boleks pajar, svadbenim poklonom od čika Adama.

Bez sumnje zato što nikada pre nije videla Sredozemno more i što se u njenim godinama još uvek lako padne u lirski zanos, činilo joj se da je čudesno voziti se taksijem po obali mora, između redova palmi i kuća boje šerbeta... Vidi se to po njenom osmehu dok rafali zelene svetlosti u pravilnom ritmu prelaze preko stakala automobila... A kada

se ne osmehuje, onda pravi grimase ili prasne u smeh pred kamerom.

Doduše, na trenutke joj je teško da se prepozna... Treba reći da sa sitnim bledim i pegavim licem i sićušnim grudima više liči na tinejdžerku nego na udatu mladu ženu koja će uskoro postati majka (ali to nije mogla da zna).

Kao i u većini filmića iz tih godina, sve je već tu: pokreti kamere, groplanovi, boja, samo nema tona. Shodno tome, ne čuje se šta govore jedno drugom. Ana se samo seća da joj je Arno neprestano govorio da okrene glavu, te ovako te onako, i da, ako je moguće, zauzima pomalo sugestivne poze. Da vozač nije bio tu, kladi se da bi tražio da zadigne suknju. A ona bi to sigurno i učinila. Bila je neustrašiva.

Danas ne vidi sebe kako mu čini takvu uslugu... Ali u tim je godinama bila tako bezbrižna, tako neuštogljena da je sama mogućnost da pomisli kako je on voli i kako prvi put putuju zajedno bila dovoljna da je ispuni i navede da pristane na sve... Želela je sve što je želeo on, kao da mu je poverila upravljanje svojim životom.

Nije im to bio pravi medeni mesec pošto su se venčali skoro godinu dana ranije, ali kao da jeste. Arno je još bio predusretljiv i nespretni mladoženja. Sitnica bi ga uzbudila. A ona se, iz čednosti, svaki put osećala obaveznom da se razodene u kupatilu... Osim toga, bio je nežan, zabavan, znatiželjan prema drugima.

Oženio se njom uprkos mišljenju svojih roditelja i čitave svoje švajcarske familije, koja se očito odmah udružila protiv nje zato što je bila više nego skromnog porekla, a povrh toga i sa granice, strankinja, *Ausländer*... Svi su oni ostali okamenjeni u svojim predratnim predstavama. I,

naravno, nisu davali ni pet para za njihovu budućnost. Sa Arnoovim roditeljima na čelu.

Danas je tako dirljivo videti sebe takvu, nestašnu i mlađahnu, posutu mrljama svetlosti u tom tihom taksiju što prolazi ispod palmi... Videti sebe onakvu kakvu ju je Arno video u tom trenutku i onakvu kakvu ju je voleo, presamićenu od smeha, u trenutku u kojem prolaze pored onog hipodroma kojem je zaboravila ime, dok galebovi čuče na krovu tribina.

Snimao ju je čak (nije prestajao da je snima) opružen u kadi, u hotelu, dok joj je pena napola skrivala golotinju, sve pod izgovorom da je i Bonar tako radio sa svojom ženom... Posetili su slikarevu vilu u Kaneu, visoko iznad grada, sa balkonom i vrtom u kojem su rasli limunovi i pomorandže.

Ana je na trenutak zaustavila film na toj slici kupanja, gde izranja glavom iz penušave vode kako bi se zagledala u kameru. Potom se – pokoravajući se možda iskri taštine ili nejasnoj potrebi da se preispita – sasvim približila ekranu i pogledala se: oči su joj neverovatno bistre i pune poverenja na toj slici... Oči koje joj sada gotovo zadaju bol.

Šta onda nije bilo u redu? Na kojoj je stanici trebalo da side? pita se.

Izgleda da je Bonar odbijao da vidi kako mu žena stari i da je, čak i nakon njene smrti, nastavio da je prikazuje lepu i nagu u kupatilu, onakvu kakva mu se urezala u pamćenje... I ona je i dalje mlada i nevina duhom, ali ko to može da zna? Koga je briga?

Nije stvar u tome da je za deset godina postala stara i ružna, već da se sada oseća običnom, gotovo nevidljivom.

Nema sumnje da joj je zbog toga toliko stalo do ovog filma. Uvek ga gleda kriomice, opružena na sofi, kada nema nikoga kod kuće. Mogla bi da ga pušta i pušta na desetine puta. Zato što je to film o njihovoj izgubljenoj sreći... Film iz vremena kada su bili bezazleni, kao što se, bez sumnje, može biti samo jednom u životu.

Razume se, kada ne bi imala ove slike, mogla bi da pomisli da se njeno pamćenje poigrava sa njom i da, kao i svi drugi, priča priče ulepšavajući prošlost... Ali sa njima ima dokaze (čak se u jednom trenutku vidi Arnoov odraz u prozoru kola, kako joj plazi jezik)... I ako mu jednog dana bude pokazala slike koje je snimio – pre nego što ih zaboravi na dnu neke kutije – on neće moći ništa da ospori, a neće ni ona.

Da, bili su tu. Da, bili su onako smešni i zaljubljeni kakvima ih pamti. Bilo im je dobro u onom taksiju i na onoj plaži i u onoj hotelskoj sobi u ulici Gabrijel-Fore u kojoj su verovatno začeli Homera... To je neporecivo i neopozivo.